

De twaalf werken van Emma Talbot

‘Exposeren in de Whitechappel Gallery is een geweldig moment in het leven van een kunstenaar’

In 2020 kreeg Emma Talbot het beste nieuws dat een vrouwelijke, Britse kunstenaar met ervaring maar nog zonder grote soloshows kan krijgen: ze was winnaar van de Max Mara Art Prize. De buit? Een residentie van zes maanden in Italië en een tentoonstelling bij de Collezione Maramotti in Reggio Emilia en bij Whitechapel Gallery in Londen. "Het is jammer dat deze prijs nog steeds zo broodnodig is."

TEKST: CELINE DE GEEST

In Gustav Klimts schilderij *De drie levensfasen van de vrouw* staat de zuivere schoonheid van een jonge vrouw met kind in een schril contrast met de gène en het verval van een naakte, oudere vrouw. Haar huid is verrimpeld en verlept, met haar hand en haar loshangende haar verbergt ze haar gezicht. Het is een beeld dat de Max Mara Prize-winnares Emma Talbot (*1969, Worcestershire) altijd bijgebleven is. Toen ze besloot om het in het echt te gaan bekijken in La Galleria Nazionale in Rome, bleek het net uitgeleend aan een Japans museum. Stilletjes hoopte Talbot dat ze er nog eens terug zou komen. Ze had onmogelijk kunnen vermoeden dat Rome en het werk van Klimt haar carrière en haar leven voor altijd zouden veranderen. "Ik heb van die oude vrouw een protagoniste gemaakt, een overlever in een postapocalyptische wereld", zegt de kunstenaar. "Dat de meerderheid van ons oud zal zijn in de toekomst is nu eenmaal de realiteit. Maar mijn personage is niet fragiel of zwak. Dankzij haar rijke levenservaring pakt ze de uitdagingen van de toekomst aan op een zorgende, duurzame manier. Daarvoor moet ze de verhalen en structuren die ons denken bepaald hebben herdenken." Een goed voorbeeld van zo'n verhaal vond ze in de Griekse mythe van de twaalf werken van Hercules. Daarin moet Hercules in opdracht van Eurystheus twaalf onmenselijk zware werken verrichten, zoals het roven van de gouden appels uit de tuin van de Hesperiden, de dochters van Atlas. In de versie van Talbot is de tuin een baarmoeder en zijn de appels eicellen. In plaats van ze op een agressieve manier te ontvreemden, begeleidt de oude vrouw de cellen op een zorgzame manier naar buiten.

INCLUSIEVERE KUNSTWERELD

De prijs kwam voor Talbot precies op het juiste moment. "Het was een geschenk uit de hemel, want ik had net een punt in mijn leven bereikt waarop ik me totaal op mijn praktijk wou richten", vertelt ze. "Nu mijn zonen allebei zelf op de kunstacademie zitten heb ik meer vrijheid." In 1995 behaalde zij haar master in de schilderkunst aan de Royal College of Art. In de beginjaren vulde ze haar praktijk aan met lesgeven, om haar gezin te ondersteunen. Talbot: "Nadat mijn echtgenoot stierf besepte ik pas echt dat ik kunst moest maken, dat er een soort noodzaak in mij zat. Tegelijk had ik als alleenstaande moeder van twee zonen veel andere verantwoordelijkheden. Toen ik net aan mijn carrière begon was het ondenkbaar dat je een carrière als kunstenaar zou combineren met verantwoordelijkheden als ouder. Alle andere zorgen waren een afleiding voor de kunstenaar."

Sindsdien is er volgens haar veel veranderd. "Sinds de jaren negentig is er een inclusievere beeld ontstaan van wie allemaal deel kan en mag uitmaken van de kunstwereld. Er is een beter begrip voor de verschillende uitdagingen die het leven als kunstenaar met zich meebrengen. De Max Mara Art Prize is in dat opzicht een zeer respectvolle, zorgzame bekroning, en dat moet ook." Een residentieprijs voor een vrouwelijke kunstenaar in het buitenland moet rekening houden met de families en verantwoordelijkheden van de winnaar. Is zo'n prijs specifiek voor vrouwen net daarom nog nodig? Helaas wel, vindt Talbot: "We zijn er nog niet. Deze prijs is nog steeds broodnodig, want vrouwelijke kunstenaars zijn nog steeds minder zichtbaar dan hun mannelijke collega's. Op de Biënnale is dit jaar voor het eerst bewust gekozen om veel werk van vrouwelijke kunstenaars tentoon te stellen, en het is 2022."

INCLUSIVITEIT

Een van die vrouwelijke kunstenaars is Talbot zelf. De Max Mara Art Prize heeft haar zichtbaarheid enorm geboost, zegt de kunstenaar, maar of ze omwille van haar residentie gekozen is weet ze niet. "Het is een hele eer. 'The Milk of Dreams', het thema van de Biënnale, sluit heel goed aan bij mijn werk. Een van de centrale vragen is wat het betekent om mens te zijn, en hoe onze dromen en onverhinderd creatief nadenken onze menselijkheid bepalen. In mijn kunst stel ik soortgelijke vragen: hoe verhouden we ons tot onze geschiedenis en de systemen waarin we moeten functioneren, syste-

men die niet altijd even menselijk zijn? Het is een kritiek op het idee dat mensen wanneer de planeet om zeep geholpen is nog steeds kunnen ontsnappen, naar een andere planeet bijvoorbeeld. Toen Paul Gauguin wilde ontsnappen aan het geïndustrialiseerde Parijs op Tahiti, moest hij vaststellen dat ook die plaats al gecorrumpeerd was door westerlingen. Ook nu bestaat de ontsnappingsfantasie nog. Er is nog een kans voor ons om te veranderen, zolang we de realiteit van onze huidige situatie onder ogen komen. Die hoop zit in mijn werk."

Emma Talbot is een kunstenaar met een boodschap, maar labels als 'artivist' vermijdt ze liever. Feminisme vindt ze wel belangrijk, zolang het om een inclusieve versie gaat: "Feminisme is er niet enkel en alleen voor vrouwen, het is onderdeel van een inclusievere manier van samenleven, zonder vooroordelen." In het werk dat ze tijdens de residentie maakte staat een naakte oude vrouw centraal, geen veelvoorkomend beeld in de kunstgeschiedenis. "De perceptie van oudere vrouwen kan negatief zijn, op het gebied van uiterlijk bijvoorbeeld", zegt ze. "De boodschap dat ze zich over hun lichaam zouden moeten schamen is belachelijk. Waarom zou je je moeten schamen voor het feit dat je lang geleefd heb en nog steeds leeft? Die percepties wil ik graag doorprikken. In Italië heb ik zoveel sterke, actieve vrouwen op leeftijd ontmoet. Zij bewijzen dat je kan kiezen hoe je naar jezelf kijkt en hoe je leeft. Ik heb zeer veel bewondering voor hen."

Ook Sonia Boyce, de vertegenwoordiger van het VK op de Biënnale is een voorbeeld voor Talbot. "Ik ben heel blij dat zij gekozen is voor het paviljoen. Ze is zo open, gul en warm. Zij is het perfecte rolmodel: ze is heel ernstig bezig met haar kunst, maar tegelijk ondersteunt ze jongere kunstenaars. Ik zou heel blij zijn als ik ooit voor anderen zo'n model kan worden."

BEZOEKEN

Whitechapel Gallery

Londen

www.whitechapelgallery.com

30-06 t/m 04-09

Collezione Maramotti

Reggio Emilia, Italië

www.collezioneMaramotti.org

23-10 t/m 19-02